

Ochrana osobních údajů

a právo na informace

Úřad pro ochranu osobních údajů
JUDr. Alena Kučerová
Březen 2011

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

Ústavní zakotvení ochrany osobních údajů, právo na ochranu soukromí

Listina
základních práv a
svobod jako
součást ústavního
pořádku České
republiky

- právo na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí (čl. 7 odst. 1)
- právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života (čl. 10 odst. 2)
- právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě (čl. 10 odst. 3)**
- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník**
 - ochrana osobnosti (§ 11 až § 16)
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**
 - Neoprávněné nakládání s osobními údaji (§ 180)

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

Zpřístupnění informací a ochrana osobních údajů

Svoboda projevu
včetně v ní
obsažená svoboda
přijímat
informace
představuje jeden
z nejdůležitějších
základů
demokratické
společnosti
(US 2/10)

- ❑ V případě kolize práv je nutné stanovit podmínky , za splnění kterých má prioritu jedno základní právo či svoboda, a za splnění kterých jiné (US 15/96)
- ❑ V případě práva na ochranu osobních údajů či soukromí obsahuje ustanovení poskytující dostatečnou ochranu těchto práv již samotný zákon o svobodném přístupu k informacím v § 8a, který odkazuje na právní předpisy upravující jejich ochranu. (US 2/10)
- ❑ **Při střetu** základního politického práva na informace a jejich šíření s právem na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv, které stojí na stejné úrovni, bude vždy věcí nezávislých soudů, aby zvážily, zda jednomu právu nebyla bezdůvodně dána přednost před právem druhým.

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

Ochrana osobních údajů vs právo na informace

Právo požadovat
informace v
režimu § 8a
zákona č.
106/1999 Sb.

§ 8b

- Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne **jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu4a)**.
 - poskytování údajů o veřejně činné osobě podle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb.
- Příjemci veřejných prostředků
 - (1) Povinný subjekt poskytne základní osobní údaje4b) o osobě, které poskytl veřejné prostředky.
 - (2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje
 - (3) **Základní osobní údaje** podle odstavce 1 se poskytnou pouze v tomto rozsahu: jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků.

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

Právní podmínky pro zpracování osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb.

Osobním údajem je jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů.

Osobní nebo citlivý údaj:

- O národnostním, rasovém nebo etnickém původu
- O politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení
- O odsouzení za trestný čin
- O zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů
- Biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu

Anonymní nebo pseudonymní údaj

- údaj, který buď v původním tvaru nebo po provedeném zpracování nelze vztáhnout k určenému nebo určitelnému subjektu údajů

Právní podmínky pro zpracování osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb.

Zpracováním
jakákoliv
operace nebo
soustava
operací, které
správce nebo
zpracovatel
systematicky
provádějí s
osobními údaji,

základní zásady:

- Jakákoliv operace nebo soustava operací
- Provádí správce nebo zpracovatel systematicky s osobními údaji
- Automatizovaně nebo jinými prostředky
- Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace,

Právní titul pro zpracování osobních údajů podle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb.

Osobní údaje náleží subjektu údajů, kterého se týkají, proto s nimi lze v zásadě nakládat pouze s jeho souhlasem.

- základní zásada:** ke zpracování osobních údajů je nezbytný právní titul (souhlas nebo výjimka)
- souhlas subjektu údajů je projevem vůle každého jednotlivce**
 - Svobodný
 - Vědomý
 - informovaný
- Odvolatelnost souhlasu

Výjimky z povinnosti zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů

§ 5 odst. 2
písm. a) až g)

- dodržení právní povinnosti**
- plnění smlouvy
- životně důležitý zájem subjektu údajů
- oprávněně zveřejněné údaje
- ochrana práv a právem chráněných zájmů
- poskytování údajů o veřejně činné osobě**
 - pokud poskytuje osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení,
- archivnictví

Základní povinnosti správce a zpracovatele

Respektování
soukromí, lidské
důstojnosti a
rodinného života
– platí při každém
zpracování – § 5
odst. 3, § 10

- bez ohledu na právní titul zpracování (souhlas nebo naplnění některé z výjimek) je vždy nutno respektovat práva dotčených osob
 - právo na zachování lidské důstojnosti
 - ochrana před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života

Základní povinnosti správce a zpracovatele

Informační a další
významné
povinnosti podle

§ 11

Automatizované
rozhodnutí

při shromažďování přímo od subjektu údajů
povinnost subjekt údajů informovat a poučit:

O rozsahu a účelu zpracování

kdo a jak bude osobní údaje zpracovávat

komu mohou být zpřístupněny,

o právu přístupu k osobním údajům, právu na opravu osobních údajů, jakož i o dalších právech stanovených v § 21.

zda je poskytnutí osobního údaje povinné či dobrovolné.

při zpracování podle § 5 odst. 2 písm. e) a § 9 písm. h).

(6) **Žádné rozhodnutí správce nebo zpracovatele, jehož důsledkem je zásah do právních a právem chráněných zájmů subjektu údajů, nelze bez ověření vydat nebo učinit výlučně na základě automatizovaného zpracování osobních údajů. To neplatí v případě, že takové rozhodnutí bylo učiněno ve prospěch subjektu údajů a na jeho žádost.**

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

Práva subjektů údajů

Zákon
předpokládá
aktivní přístup
subjektů údajů,
kterých se
zpřístupňované
informace
týkají

- **druhá strana mince** – práva osob
- problém projednávaných a následně zpřístupňovaných informací a dokumentů:
 - stěžovatel zastupitelstvu dovolil, aby pan XX přečetl usnesení o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání
 - Kopie usnesení byla následně 250 kopírována a připojena k výtisku obecního zpravodaje
 - Rada města XY projednala odvolání z funkce vedoucí odboru magistrátu
 - Osobní údaje této osoby včetně podrobností týkajících se odvolání byly zveřejněny na internetu

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

Práva subjektů údajů

Nedostatečná anonymizace údajů

- Podle § 39 odst. 1 zákona o obcích záměr obce prodat, směnit nebo darovat **nemovitý majetek**, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní
 - Na webových stránkách městské části byly uváděny osobní údaje 200 osob často s uvedením podrobností o sociální situaci kupujících, jejich závazků, zdravotním postižení (pokuta 60 tis Kč)

- Podle § 38 je obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku.
 - Na webových stránkách obce byly zveřejněny prostřednictvím zpravodaje informace z Radnice = registr dlužníků osobní údaje 41 osob (pokuta 20 tis Kč.)

Ochrana práv subjektu údajů

Právo požadovat
nápravu stavu
§ 21

☐ subjekt údajů může:

1. požádat správce nebo zpracovatele o vysvětlení
2. požadovat odstranění nezákonného stavu (blokování, oprava, doplnění nebo likvidace osobních údajů)
3. obrátit se na Úřad pro ochranu osobních údajů

ad 1. a 2. - správce je povinen vyhovět, je-li žádost oprávněná

úřad pro ochranu
osobních údajů
the office for personal
data protection

Závěr

Další informace
lze získat na
www.uoou.cz
(právní předpisy,
stanoviska)

Nebo
prostřednictvím
posta@uoou.cz
(žádosti o
vyjádření či
konzultace)

Děkuji Vám za pozornost

alena.kucerova@uoou.cz

**úřad pro ochranu
osobních údajů**
the office for personal
data protection